

โรงพยาบาลบ้านนา
(BANNA HOSPITAL)

แนวทางปฏิบัติงาน : การจำแนกประเภทผู้ป่วย	ผู้จัดทำ : ทีมพัฒนาคุณภาพงานการพยาบาลผู้ป่วยใน
รหัส : WI – NUR – 003	แก้ไขครั้งที่ : 02 วันที่บังคับใช้ วันที่ 01/10/67
หน้าที่ 1 / 7	

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้วางแผนการดูแลผู้ป่วยที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและจำนวนชั่วโมงความต้องการพยาบาล
2. เพื่อจัดสรรอัตรากำลังที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

ตัวชี้วัด

1. ความสามารถของพยาบาลในการจำแนกประเภทผู้ป่วยได้ถูกต้องมากกว่า ร้อยละ 95

วิธีการจำแนกมีตัวบ่งชี้ 2 ด้าน แต่ละด้านมี 4 ตัวบ่งชี้ (คะแนน 1-4)

1. ด้านสถานะความเจ็บป่วย : ประเมินจากลักษณะของผู้ป่วยที่มีค่าสูงสุด ข้อใดข้อหนึ่ง
2. ด้านการดูแลขั้นต่ำที่ผู้ใช้บริการควรจะได้รับ

ให้นำคะแนนมารวมกัน ให้รวมคะแนนที่ประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 และ 2 สรุปประเภทผู้ป่วย ให้สรุปจากกรณีที่ประเมินได้สูงสุดในวันนั้นๆ โดยจำแนกเป็น 5 ประเภท ตามคะแนนดังนี้

ประเภทผู้ป่วย แบ่งเป็น ๕ ประเภท	
ประเภทที่ 5 ผู้ป่วยหนักมาก (Intensive care)	ระดับคะแนน 27- 32
ประเภทที่ 4 ผู้ป่วยหนัก (Modified intensive care)	ระดับคะแนน 21-26
ประเภทที่ 3 ผู้ป่วยเจ็บป่วยปานกลาง (Intermediate care)	ระดับคะแนน 15-20
ประเภทที่ 2 ผู้ป่วยเจ็บป่วยเล็กน้อย (Minimal care)	ระดับคะแนน 9-14
ประเภทที่ 1 ผู้ป่วยดูแลตนเอง (Self - care)	ระดับคะแนนไม่เกิน 8

ประเภทผู้ป่วย	ชั่วโมงความต้องการต่อวัน
4	7.5 ชั่วโมง
3	5.5 ชั่วโมง
2	3.5 ชั่วโมง
1	1.5 ชั่วโมง

หมายเหตุ : เกณฑ์การจำแนกประเภทผู้ป่วยอ้างอิงของ Warstler และกองการพยาบาล

ผู้จัดทำ	ผู้รับรอง	ผู้อนุมัติ
 (นางพรรณวดี ฉายบุญครอง) หน.งานการพยาบาลผู้ป่วยในพิเศษอึ้งฮวด	 (นางสุภาพ ศรธรรมลี) หน.งานการพยาบาลผู้ป่วยในอุบัติเหตุ ๒	 (นางสาวพรลภัส เชี่ยวชาญนิกิจ) หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล

โรงพยาบาลบ้านนา
(BANNA HOSPITAL)

แนวทางปฏิบัติงาน : การจำแนกประเภทผู้ป่วย

ผู้จัดทำ : ทีมพัฒนาคุณภาพงานการพยาบาลผู้ป่วยใน

รหัส : WI - NUR - 003

แก้ไขครั้งที่ : 02 วันที่บังคับใช้ วันที่ 01/10/67

หน้าที่ 2 / 7

ประเภทผู้ป่วย /ตัวบ่งชี้	1. ระดับคะแนนด้านสภาวะความเจ็บป่วย : ประเมินจากลักษณะของผู้ป่วยที่มีค่าสูงสุด ข้อใดข้อหนึ่ง																								
	4 = หนักมาก	3 = หนัก	2 = ปานกลาง	1= เบา																					
1. สัญญาณชีพ	เฝ้าระวังทุก 15 นาที a. สัญญาณชีพผิดปกติ มีอาการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หรือ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของ - BP SBP < 90 mmHg หรือ MAP < 60 mmHg, หรือ on Dopa/Levophed ขณะที่ titrate ยา - SBP > 180 mmHg / on Nicardipine ขณะที่ titrate ยา - PR ≤ 40 /min / PR ≥ 130 /min ขณะที่ให้ยา Amiodarone - RR < 8 / min / RR ≥ 30 / min BT ≥ 38.5 °C *(ใช้เฉพาะในเด็กอายุ < 5 ปี เฝ้าระวังภาวะ Febrile Convulsion) **เฝ้าระวังทุก 15 นาที 4 ครั้ง และเฝ้าติดตามอาการตามเกณฑ์กิจกรรมที่กำหนดไว้	เฝ้าระวังทุก 15 นาที – 2 ชั่วโมง a. สัญญาณชีพผิดปกติ แต่อยู่ในระดับที่ควบคุมได้หรือ b. สัญญาณชีพปกติแต่มีโอกาส เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา - SBP = 140-180 mmHg หรือ BP ปกติ - PR = 41-59 /min - PR = 101-130 /min - RR = 9 -11 / min - RR = 21-29 / min เช่น ผู้ป่วย หลังให้ยา HAD ใน 24 ชม. แรก หรือขณะ on ยา HAD บางตัว ที่ไม่ titrate ยา เช่น KCL IV, MO IV, Mag IV, เฝ้าระวัง ทุก 30 นาที 2 ครั้ง และ ทุก 1 ชม. และเฝ้าติดตามอาการต่อเนื่องตามที่กำหนดไว้ c. PS ≥7 +ร่วมกับ Dangerous vital sign zone <table><tr><th colspan="3">***Dangerous vital sign zone***</th></tr><tr><th>อายุ</th><th>ชีพจร</th><th>หายใจ</th></tr><tr><td>< 3 เดือน</td><td>180</td><td>>50</td></tr><tr><td>3 เดือน-3ปี</td><td>>160</td><td>>40</td></tr><tr><td>3-8ปี</td><td>>140</td><td>>30</td></tr><tr><td>>8ปี</td><td>>100</td><td>>20</td></tr><tr><td colspan="3">Spo₂ <92%</td></tr></table>	***Dangerous vital sign zone***			อายุ	ชีพจร	หายใจ	< 3 เดือน	180	>50	3 เดือน-3ปี	>160	>40	3-8ปี	>140	>30	>8ปี	>100	>20	Spo ₂ <92%			เฝ้าระวัง ทุก 4-6 ชม. (I) สัญญาณชีพปกติแต่มีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้ง่าย - SBP = 90 - 140 mmHg - PR = 60 -100 /min - RR = 12 -20 / min	เฝ้าระวัง ทุก 8 ชม. (1-2 ครั้ง/วัน) (I) สัญญาณชีพคงที่ และมีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้น้อย
Dangerous vital sign zone																									
อายุ	ชีพจร	หายใจ																							
< 3 เดือน	180	>50																							
3 เดือน-3ปี	>160	>40																							
3-8ปี	>140	>30																							
>8ปี	>100	>20																							
Spo ₂ <92%																									

โรงพยาบาลบ้านนา
(BANNA HOSPITAL)

แนวทางปฏิบัติงาน : การจำแนกประเภทผู้ป่วย

ผู้จัดทำ : ทีมพัฒนาคุณภาพงานการพยาบาลผู้ป่วยใน

รหัส : WI – NUR – 003

แก้ไขครั้งที่ : 02 วันที่บังคับใช้ วันที่ 01/10/67

หน้าที่ 3 / 7

ประเภทผู้ป่วย /ตัวบ่งชี้	1. ระดับคะแนนด้านสถานะความเจ็บป่วย : ประเมินจากลักษณะของผู้ป่วยที่มีค่าสูงสุด ข้อใดข้อหนึ่ง			
	4 = หนักมาก	3 = หนัก	2 = ปานกลาง	1= เบา
2. อาการ / อาการแสดง ทางระบบประสาท	เฝ้าระวัง N/S ทุก ½- 1 ชั่วโมง a. อาการ/อาการแสดงทางระบบประสาท มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีโอกาสเปลี่ยนแปลงของ GCS หรือ Sign ที่เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา - GCS drop $\geq$ 2 คะแนน หรือ - GCS $\leq$ 12 คะแนน b. HEBFAST = Positive c. Typical Chest pain d. Cardiac Arrest **เฝ้าระวังอาการ/อาการแสดงทางระบบประสาท(N/S) ทุก 15 นาที f. ผู้ป่วยตั้งครร์มาด้วยมีเลือดออกทางช่องคลอด หลังตรวจUPT = Positive + สัญญาณชีพผิดปกติอยู่ในระดับคะแนน 4 g. อาเจียนเป็นเลือดสด ถ่ายเป็นเลือดสด ไม่ใช่ริดสีดวง ไรเป็นเลือดสด + สัญญาณชีพผิดปกติอยู่ในระดับคะแนน 4	เฝ้าระวัง N/S ทุก 2-4 ชั่วโมง a. อาการ/อาการแสดงทางระบบประสาทผิดปกติ แต่อยู่ในภาวะที่ควบคุมได้ มีโอกาสเปลี่ยนแปลงที่เลวลง หรือ - GCS = 13-14 คะแนน - GCS = 15 คะแนน ใน 6 ชม. แรก นับเมื่อผู้ป่วยถึงหอผู้ป่วยใน b. Unstable angina c. Atypical Chest pain d. Pain Score $\geq$ 7 (สัญญาณชีพเปลี่ยนแปลงระดับคะแนน 3) e. มีประวัติชักเกร็งภายใน 24 ชั่วโมง f. ผู้ป่วยตั้งครร์มาด้วยมีเลือดออกทางช่องคลอด หลังตรวจUPT = Positive + สัญญาณชีพผิดปกติอยู่ในระดับคะแนน 3	เฝ้าระวัง N/S เวลละ 1 ครั้ง a. อาการ/อาการแสดงทางระบบประสาทปกติหรือคงที่ มีโอกาสเปลี่ยนแปลงน้อย หรือ - - GCS = 15 คะแนน - PS = 1-6 คะแนน (สัญญาณชีพระดับคะแนน 2)	GCS ปกติ/คงที่ a. อาการ/อาการแสดงทางระบบประสาทปกติหรือคงที่ หรือ GCS = 15 คะแนน

โรงพยาบาลบ้านนา
(BANNA HOSPITAL)

แนวทางปฏิบัติงาน : การจำแนกประเภทผู้ป่วย

ผู้จัดทำ : ทีมพัฒนาคุณภาพงานการพยาบาลผู้ป่วยใน

รหัส : WI – NUR – 003

แก้ไขครั้งที่ : 02 วันที่บังคับใช้ วันที่ 01/10/67

หน้าที่ 4 / 7

ประเภทผู้ป่วย /ตัวบ่งชี้	1. ระดับคะแนนด้านสถานะความเจ็บป่วย : ประเมินจากลักษณะของผู้ป่วยที่มีค่าสูงสุด ข้อใดข้อหนึ่ง			
	4 = หนักมาก	3 = หนัก	2 = ปานกลาง	1= เบา
3. การได้รับการตรวจ รักษาด้วยหัตถการต่อ อวัยวะที่สำคัญต่อการมี ชีวิต	a. ได้รับการรักษาด้วยหัตถการแบบฉุกเฉิน - CPR - ET- tube - ICD, On HFNC, ผู้ป่วยเตรียมRefer ฉุกเฉิน และ ในผู้ป่วยที่อาการไม่คงที่	a. ได้รับการทำหัตถการแบบไม่ฉุกเฉิน เช่น - Pleural tapping/ Abdominal tapping - Lumbar puncture (LP) - Joint Aspiration - on O2 mask c bag, on O2 cannular - ให้ PRC, NG lavage - CT Emergency	a. ได้รับการทำหัตถการแบบ ไม่ฉุกเฉิน เช่น Retain NG, OG, Foley's Cath, Debride, I&D, Wet D/S, suture, Remove FB, suction และ ผู้ป่วยอยู่ในภาวะคงที่ ควบคุม อาการได้ - CT Set ตามระบบ	a. ได้รับการทำหัตถการ ทั่วไป เช่น - on iv fluid / เจาะเลือด - Dry D/S - ได้รับการผ่าตัดใหญ่ ใน ระยะพักฟื้น ไม่มี ภาวะแทรกซ้อน หรือ ไม่มี การใช้อุปกรณ์พิเศษ และใช้ การตรวจพิเศษรักษาใดๆ
4. พฤติกรรมผิดปกติจาก ปัญหาการปรับตัวทาง อารมณ์ จิตสังคม หรือ สาเหตุทาง Metabolic เช่น - ภาวะสับสนเฉียบพลัน - ภาวะไม่สมดุลของสาร น้ำและอิเล็กโทรไลต์	a. มีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง และ/หรือ ผู้อื่น หรือ มี พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงไม่สามารถ ควบคุมได้ หรือ * มี โอกาส/สัญญาณเตือนว่าจะฆ่าตัวตาย หรือ	a. มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงมีโอกาสทำร้าย ตนเองหรือเป็นอันตรายต่อตนเอง และผู้อื่น แต่ สามารถควบคุมได้ โดย ต้องดูแลใกล้ชิด หรือ	a. มีพฤติกรรมผิดปกติด้าน อารมณ์และจิตสังคม หรือ ผิดปกติจากพยาธิสภาพ แต่ ปรับตัวและควบคุมตนเองได้ มี โอกาสทำร้ายตัวเองและ ผู้อื่น น้อย หรือเป็นบางครั้ง	a. ไม่มีปัญหาการปรับตัว ทางด้านอารมณ์และจิต สังคม - 2Q = Negative - AWS = 1-4 คะแนน - DTX = 80-200 mg%

โรงพยาบาลบ้านนา
(BANNA HOSPITAL)

แนวทางปฏิบัติงาน : การจำแนกประเภทผู้ป่วย

ผู้จัดทำ : ทีมพัฒนาคุณภาพงานการพยาบาลผู้ป่วยใน

รหัส : WI – NUR – 003

แก้ไขครั้งที่ : 02 วันที่บังคับใช้ วันที่ 01/10/67

หน้าที่ 5 / 7

ประเภทผู้ป่วย / ตัวบ่งชี้	1. ระดับคะแนนด้านสภาวะความเจ็บป่วย : ประเมินจากลักษณะของผู้ป่วยที่มีค่าสูงสุด ข้อใดข้อหนึ่ง			
	4 = หนักมาก	3 = หนัก	2 = ปานกลาง	1= เบา
ต่อ 4. พฤติกรรมผิดปกติ จาก ปัญหาการปรับตัว ทาง อารมณ์ จิตสังคม หรือ สาเหตุทาง Metabolic เช่น - ภาวะสับสนเฉียบพลัน - ภาวะไม่สมดุลของสาร น้ำและอิเล็กโทรไลต์	b. มีพฤติกรรมผิดปกติด้านการปรับตัว ทางอารมณ์ และจิตสังคมที่รุนแรง เช่น - 2Q = Positive, 9Q $\geq$ 19 คะแนน - AWS $\geq$ 15 คะแนน - DKA (ketone $\geq$ +1, CO2 $\leq$ 18) - DTX < 70 ร่วมกับอาการซึม/สับสน/ หอบ - DTX > 500 mg% ร่วมกับมีอาการผิดปกติ	b. ซึมเศร้า/เศร้าโศก ไม่สามารถ ปรับตัวได้ เช่น - 2Q = Positive, 9Q = 7-18 คะแนน - AWS = 10-14 คะแนน - 5.5 $\leq$ K $\leq$ 2.8 - Na $\leq$ 120 - DTX < 80, DTX > 400 ร่วมกับมีอาการ ผิดปกติ	- 2Q = Negative - AWS = 5-9 คะแนน - DTX = 201- 400 mg% อาการปกติ	

โรงพยาบาลบ้านนา
(BANNA HOSPITAL)

แนวทางปฏิบัติงาน : การจำแนกประเภทผู้ป่วย

ผู้จัดทำ : ทีมพัฒนาคุณภาพงานการพยาบาลผู้ป่วยใน

รหัส : WI – NUR – 003

แก้ไขครั้งที่ : 02 วันที่บังคับใช้ วันที่ 01/10/67

หน้าที่ 6 / 7

ประเภทผู้ป่วย / ตัวบ่งชี้	2. ระดับคะแนนด้านการดูแลขั้นต่ำที่ผู้ให้บริการควรจะได้รับ			
	4 = หนักมาก	3 = หนัก	2 = ปานกลาง	1= เบา
1.ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	- ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรได้ด้วยตนเองต้องทำทดแทนทั้ง 4 ข้อ	- ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรได้ด้วยตนเองต้องทำทดแทนส่วนมาก	- สามารถช่วยเหลือตนเองได้บ้าง ต้องทดแทนบางส่วน	- สามารถช่วยเหลือตนเองได้ทั้งหมด
2. ความต้องการด้านข้อมูล/การสอนของผู้ใช้บริการ ญาติ และความต้องการการสนับสนุนด้านจิตใจและอารมณ์	- มีความวิตกกังวลสูงมาก ได้รับความกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง ผู้ป่วย/ญาติ ต้องการข้อมูลที่ชัดเจนเฉพาะเจาะจง	- มีความกังวล ซึมเศร้า ผู้ป่วย/ญาติ ต้องการข้อมูลที่ชัดเจนเพื่อการตัดสินใจและการดูแลตนเอง	- มีความวิตกกังวลเล็กน้อย ต้องการข้อมูลเฉพาะเพื่อควบคุมอาการ	- ต้องการคำแนะนำทั่วไป
3. การได้รับยา การรักษาหรือหัตถการ และการฟื้นฟูสภาพ	- ได้รับยาหลอดเลือดดำที่มีผลต่อ Vital organs ที่ต้องเฝ้าระวังใกล้ชิด หรือมีหัตถการ/ต้องการการดูแลที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะ /On ยา HAD ที่ไม่ใช่ case palliative 1. Adenosine 2. 7.5% Sodium bicarbonate 3. Nitroglycerine 4. Levophred/ Norepinephrine 5. Nicardipine 6. Adrenaline	- ได้รับยาที่ต้องประเมินช่วยเหลือเฝ้าระวังก่อนและหลังการใช้ยา หรือมีหัตถการ/ต้องการดูแลที่ใช้ทักษะเฉพาะที่ไม่ยุ่งยาก - ผู้ป่วยได้รับเลือด พ้นระยะ 30 นาทีแรก - On HAD (case palliative) - On KCL IV, On 3%NaCl IV, On RI drip, Magnesium sulfate) และในผู้ป่วยที่มีอาการคุกคามของโรคและมีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้	- ได้รับยาที่ต้องการเฝ้าระวังตามปกติ หรือมีหัตถการ/ต้องการการดูแลที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	- ได้รับยาที่ใช้รักษา/ควบคุมอาการในระยะยาว

โรงพยาบาลบ้านนา
(BANNA HOSPITAL)

แนวทางปฏิบัติงาน : การจำแนกประเภทผู้ป่วย

ผู้จัดทำ : ทีมพัฒนาคุณภาพงานการพยาบาลผู้ป่วยใน

รหัส : WI – NUR – 003

แก้ไขครั้งที่ : 02 วันที่บังคับใช้ วันที่ 01/10/67

หน้าที่ 7 / 7

ประเภทผู้ป่วย / ตัวบ่งชี้	2. ระดับคะแนนด้านการดูแลขั้นต่ำที่ผู้ใช้บริการควรจะได้รับ			
	4 = หนักมาก	3 = หนัก	2 = ปานกลาง	1 = เบา
ต่อ 3. การได้รับยา การรักษาหรือหัตถการ และการฟื้นฟูสภาพ	ต่อ On ยา HAD ที่ไม่ใช่ case palliative 7. Pethidine 8. Calcium gluconate 9. Digoxine 10. Dobutamine HCL 11. Dopamine 12. Morphine 13. Amiodarone 14. Atropine - ผู้ป่วยได้รับเลือด ในระยะ 30 นาทีแรก			
4.ความต้องการบรรเทาอาการบวมน้ำ	- ทุกข์ทรมานจากอาการบวมน้ำที่ควบคุมไม่ได้ อาการ เวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียนที่ควบคุมไม่ได้ ต้องเฝ้าระวัง อย่างน้อยทุก 1 ชม. และ สัญญาณชีพอยู่ใน ระดับคะแนน 4	- มีอาการบวมน้ำรุนแรงแต่ควบคุมได้ ต้องเฝ้า ระวังอย่างน้อยทุก 4 ชม.และ สัญญาณชีพอยู่ใน ระดับคะแนน 2-3	- มีอาการที่ควบคุมได้ ต้องเฝ้า ระวังอย่างน้อยเผลละ 1 ครั้ง	- มีอาการบวมน้ำจัดการให้ หายได้ต้องเฝ้าระวังอย่างน้อย วันละ 1 ครั้ง